

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15005130>

KASBIY TA'LIM TASHKILOTI RAHBARLARIDA INNOVATSION BOSHQARUV KOMPETENSIYALARINI SHAKLLANTIRISH

Ismoilova Maxbubaxon Maxamatsobirovna

Asaka tumani 3-son politexnikumi direktori

***Annotatsiya.** Ushbu tezisdagi kasbiy ta'lim tashkiloti rahbarlarining innovatsion boshqaruv kompetensiyalarini shakllantirish muhimligi va ularning zamonaviy ta'lim jarayonidagi o'rni tahlil qilinadi. Innovatsion boshqaruv kompetensiyalarining asosiy tarkibiy qismlari, ularni rivojlantirish usullari va zamonaviy menejment tamoyillarining ta'lim jarayoniga tatbiq etilishi ko'rib chiqiladi. Shuningdek, kasbiy ta'lim tizimini modernizatsiya qilishda rahbarlarning roli va ular uchun zarur bo'lgan kompetensiyalar bo'yicha ilmiy-amaliy tavsiyalar beriladi.*

***Kalit so'zlar.** Kasbiy ta'lim, boshqaruv kompetensiyalari, innovatsion menejment, ta'lim sifati, raqamli texnologiyalar, strategik rejalashtirish, zamonaviy pedagogika, menejment uslublari, xalqaro tajriba, ta'lim muassasalari.*

Kasbiy ta'lim tashkiloti rahbarlarida innovatsion boshqaruv kompetensiyalarini shakllantirish bugungi ta'lim tizimining eng muhim vazifalaridan biridir. Zamonaviy boshqaruv jarayonlarining murakkablashuvi, globallashtirish va raqamli transformatsiyaning kuchayishi kasbiy ta'lim muassasalari rahbarlaridan innovatsion boshqaruv yondashuvlarini talab qilmoqda. Ta'lim tizimidagi o'zgarishlar, sifatni oshirish va xalqaro standartlarga moslashish, shuningdek, raqamli texnologiyalarni qo'llash zamonaviy rahbarlarning yangi bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishini taqozo etadi. Bugungi kunning ta'lim tizimi, ayniqsa kasbiy ta'lim muassasalarida rahbarlarning innovatsion boshqaruv kompetensiyalariga ega bo'lishi zarur bo'lib, bu

nafaqat ta'lim sifati va samaradorligini oshirishga, balki jamiyatning iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishiga ham bevosita ta'sir ko'rsatadi.

Kasbiy ta'lim tizimida innovatsion boshqaruv kompetensiyalarining asosiy tarkibiy qismlari mavjud. Birinchi navbatda, strategik fikrlash va rejalashtirish qobiliyatini rivojlantirish muhimdir. Bu rahbarlarga ta'lim muassasalarining uzoq muddatli rivojlanish strategiyasini ishlab chiqish va amalga oshirish imkonini beradi. Shuningdek, innovatsion yondashuvlarni ishlab chiqish va raqamli texnologiyalarni ta'lim jarayoniga tatbiq etish ham rahbarning asosiy vazifalaridan biridir. Raqamli texnologiyalarni tatbiq etish orqali ta'lim jarayonini samarali tashkil etish, o'qitish uslublarini yangilash va o'quvchilarga individual yondashuvni rivojlantirish mumkin.

Rahbarlar uchun zarur bo'lgan boshqa muhim kompetensiya ta'lim sifatini monitoring qilishdir. Ta'lim jarayonini doimiy ravishda baholash va uning sifatini xalqaro standartlarga moslashtirish uchun samarali mexanizmlar ishlab chiqish kerak. Bundan tashqari, o'qituvchilar va boshqa xodimlar bilan samarali ishlash, ularga motivatsiya berish va jamoaviy ishni rivojlantirish, rahbarning muvaffaqiyatli boshqaruvi uchun muhim omildir. Innovatsion boshqaruv kompetensiyalarini shakllantirishda xalqaro hamkorlik va tajriba almashish ham katta ahamiyatga ega. Rivojlangan mamlakatlarning tajribasi shuni ko'rsatadiki, innovatsion boshqaruv kompetensiyalariga ega bo'lgan rahbarlar ta'lim muassasalarini samarali boshqarish orqali bitiruvchilarning mehnat bozoridagi raqobatbardoshligini oshiradi.

Innovatsion boshqaruv kompetensiyalarini shakllantirish uchun bir qator usullar va strategiyalarni tatbiq etish zarur. Kasbiy ta'lim tashkilotlari rahbarlari uchun malaka oshirish kurslari tashkil etish, zamonaviy menejment uslublari va ilg'or boshqaruv texnologiyalarini o'rgatish, raqamli ta'lim vositalarini joriy etish va ulardan samarali foydalanish bo'yicha maxsus dasturlar ishlab chiqish muhim yo'nalishlardan biridir. Bu kurslar va dasturlar rahbarlarga yangi pedagogik yondashuvlarni o'rganish, ta'lim tizimidagi o'zgarishlarga moslashish va ularni amaliyotga tatbiq etishga imkon beradi. Shuningdek, innovatsion boshqaruv kompetensiyalarini shakllantirishda mentorlik tizimlari va rahbarlarni doimiy ravishda o'z-o'zini rivojlantirishga yo'naltirish zarur.

Bu jarayonlarning muvaffaqiyati uchun rahbarning o'ziga bo'lgan ishonchi va motivatsiyasi muhimdir.

Kasbiy ta'lim tizimining sifatini oshirish uchun raqamli texnologiyalar va sun'iy intellektdan foydalanish, masofaviy ta'lim platformalarini joriy etish va ulardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish zarur. Raqamli ta'lim vositalarini tatbiq etish orqali ta'lim jarayonining sifatini oshirish, o'quvchilarga individual yondashuvni ta'minlash va ta'lim muassasalarining samaradorligini oshirish mumkin. Shu bilan birga, ta'lim tizimining innovatsion boshqaruvi zamonaviy boshqaruv tamoyillariga asoslanishi va global tendensiyalarga moslashishi lozim.

O'zbekistonning kasbiy ta'lim tizimida olib borilayotgan islohotlar doirasida rahbarlarning innovatsion boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda.

Bu jarayonda raqamli ta'lim muhitini yaratish, ta'lim sifatini monitoring qilish, xalqaro tajriba almashish va ilg'or boshqaruv texnologiyalarini tatbiq etish bo'yicha kompleks yondashuvlarni amalga oshirish talab etiladi. Ta'lim tizimining zamonaviylashuvi va innovatsion boshqaruvning tatbiqi orqali kasbiy ta'lim tizimi nafaqat ta'lim sifati, balki jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga ham ta'sir ko'rsatadi.

Kasbiy ta'lim muassasalarining rahbarlarining innovatsion boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish bugungi kunda ta'lim tizimi oldida turgan eng muhim vazifalardan biridir. Bu nafaqat ta'lim sifati va samaradorligini oshirishga, balki jamiyatning iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishiga ham bevosita ta'sir ko'rsatadi. Shu bois, rahbarlarning innovatsion fikrlash qobiliyatini shakllantirish, ularni zamonaviy boshqaruv tamoyillariga yo'naltirish va global tendensiyalarga moslashtirish bo'yicha tizimli chora-tadbirlar ishlab chiqish va amalga oshirish zarur. Bu orqali kasbiy ta'lim tizimi yanada rivojlanib, raqobatbardosh va samarali bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Ikramov, A. & Murodov, B. (2019). Ta'lim tizimida innovatsiyalarni boshqarish: nazariy va amaliy yondashuvlar. Tashkent: Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi.
2. Mirzaeva, N. (2018). Pedagogik boshqaruv va rahbarlarning kompetensiyasi: nazariy va amaliy jihatlar. Tashkent: O'zbekiston Milliy universiteti nashriyoti.
3. Yuldashev, R. & Tashkentov, K. (2021). Kompetentlikka asoslangan boshqaruv yondashuvlari: Oliy ta'lim tizimidagi amaliy tajriba. Oliy ta'limda boshqaruv, 4(1), 115–125.
4. Zafarov, A. (2020). Kompetensiyalar va boshqaruv: Oliy ta'lim muassasalarida rahbarlarni tayyorlash. Tashkent: O'zbekiston davlat axborot texnologiyalari universiteti nashriyoti.